

Kasteeldomein Rubenskasteel

maandag 13 januari 2025 14:45

Gebaseerd op Kasteeldomein Rubenskasteel, zie <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157>. Rekening houdend met instructies in de "Handleiding inventaris erfgoedobjecten", zie [link](#).

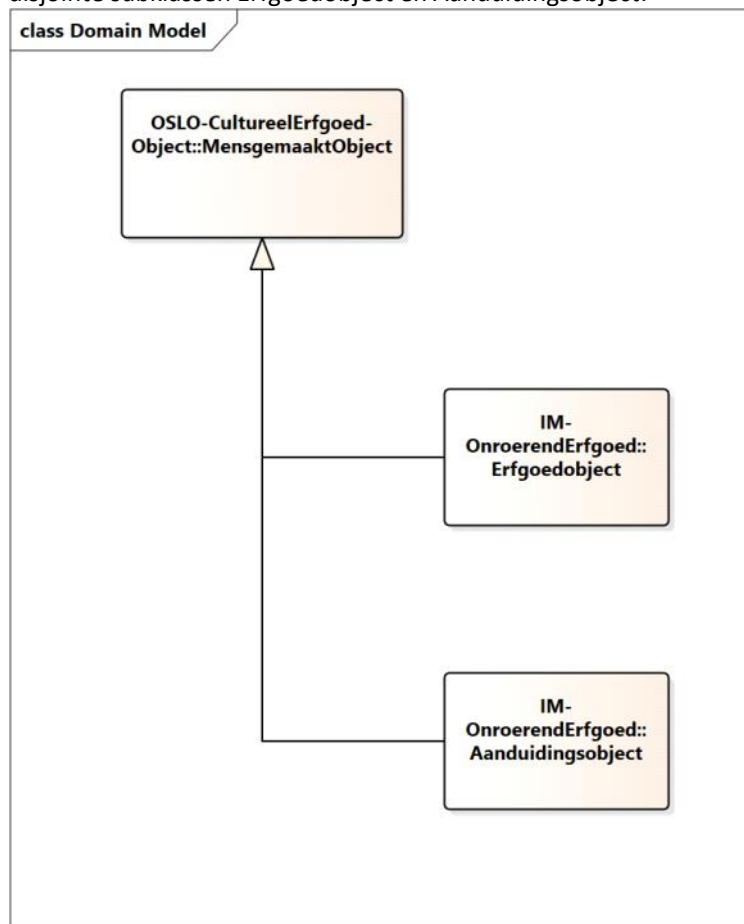
Waarover dit:

- Algemeen
 - Beschreven als een MensgemaaktObject omdat het een fysiek geheel van gebouwen en andere fysieke mensgemaakte dingen betreft.
 - MensgemaaktObject.titel is voorzien, voor een alternatieve titel kan dcterms:alternative worden gebruikt.
 - Basisclassificaties v.h. object bvb als erfgoedtype of aanduidingstype, element of geheel, bouwkundig/landschappelijk/archeologisch etc gebeurt middels het overgeërfdde Entiteit.type. Codelijsten in dit datavoorbeeld zijn provisorioir.
 - We namen de beschrijving v.h. domein over in het datavoorbeeld via Entiteit.beschrijving.
 - **TODO**: verwijzing naar aanvullende teksten.
- Locatie:
 - OnroerendErfgoed heeft per definitie een permanente locatie, aangeduid dmv MensgemaaktObject.permanenteLocatie.
 - Voor wat het adres betreft volstaan we hier met een verwijzing naar het adresregister, de uri <https://data.vlaanderen.be/id/adres/800682> werd bekomen middels volgende REST-query: <https://api.basisregisters.vlaanderen.be/v2/adressen?straatnaam=Steendreef&gemeentenaam=Zemst>.
 - De coördinaten van de multipolygoon die het domein voorstelt zijn in de gml-string waarmee we de geometrie voorstellen gemakshalve weggelaten, kan indien gewenst achterhaald worden via view-source op <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157> (typ view-source:https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157 in browser).
- Dimensie:
 - De oppervlakte van het kasteeldomein geven we weer met MaterieelDing.dimensie. Eenheid is <https://qudt.org/vocab/unit/M2>, een instantie van qudt:Unit en grootheid is <https://qudt.org/vocab/quantitykind/Area>, een instantie van qudt:Quantitykind.
- Afbeeldingen:
 - Verwijzing toegevoegd dmv dcterms:references, voor een beschrijving van de foto zie [Foto van Kasteeldomein Rubenskasteel](#).
 - OPMERKING: Alternatief is een @reverse van Informatieobject.verwijstNaar, maar dit is makkelijker. En MaterieelDing.draagt is uitgesloten, het kasteeldomein is niet de drager van de foto.
- Kenmerkgroepen:
 - Kenmerkgroepen zijn groepen van kenmerken waarop onroerend erfgoed geklasseerd wordt en zijn belangrijk voor opzoeking.
 - Dat is niet enkel zo omwille van de toegekende types, bvb typering v.h. kasteeldomein "kastelen (woningen)" en "17de eeuw" maar ook om de verschillende onderdelen v.e. object te documenteren: het kasteeldomein krijgt bvb bijkomend nog de typering "poorten (bijgebouwen)" en "toegangsbruggen". Alternatief hiervoor zou een opsplitsing van het object zijn in zijn onderdelen, zoals dat bvb in de CIDOC-uitbreiding [CRMba](http://cidoc.ics.forth.gr/CRM-Extensions/CRMba/1.4/CRMba_v1.4.pdf) gebeurt (zie http://cidoc.ics.forth.gr/CRM-Extensions/CRMba/1.4/CRMba_v1.4.pdf voor meer info).
 - De types zijn soms gespreid over meerdere kenmerkgroepen, dat is ook het geval voor het kasteeldomein maar in dit datavoorbeeld geven we gemakshalve enkel kenmerkgroep 1 weer.
 - Bij opzoeking binnen een kenmerkgroep geldt een EN relatie tussen de types (bvb "kastelen (woningen)" EN "17de eeuw". Tussen kenmerkgroepen onderling is er een OF-relatie, bvb uit kenmerkgroep 1 "kasteel (woningen)" OF uit kenmerkgroep 2 "omheiningsmuren".
 - Met Entiteit.type zouden we enkel afzonderlijke types kunnen weergeven, de groepering is daar echter niet mogelijk. Om die reden gebruiken we instanties v.d. klasse Classificatie om de kenmerkgroepen te beschrijven.
 - Classificatie is weliswaar een subklasse van Activiteit, maar laat ook toe om het resultaat van de activiteit v.h. classificeren te beschrijven: de types die bij het classificeren zijn toegekend. Op die manier kunnen we de kenmerkgroepen beschrijven: als afzonderlijke Classificaties met telkens een groep types als resultaat (attribuut Classificatie.toegekendType met kardinaliteit 0..*).
 - OPMERKING: De ontwerpers v.h. kasteeldomein worden eveneens als kenmerk opgegeven. **TODO**: hoe de rol van ontwerper weergeven, kan niet via MensgemaaktObject.productie want de ontwerper is niet de aannemer.
- Erfgoedobject, aanduidingsobject:
 - Het Kasteeldomein is een Erfgoedobject met zgn "juridische gevolgen" wat concreet betekent dat er lichte of zware beperkingen aan gekoppeld zijn, het erfgoed is resp "vastgesteld" of "beschermd".
 - Concreet lost men dit op in de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen door bijkomend een zgn Aanduidingsobject te creëren, gelinkt aan het oorspronkelijk erfgoedobject.

- Erfgoedobject en aanduidingsobject vallen in het eenvoudigste geval materieel samen, maar in nogal wat gevallen wordt bvb slechts een deel of meerdere delen vastgesteld of beschermd.
- In het geval van het Kasteeldomein gelden meerdere aanduidingen:
 - Beschermd [Kasteel Het Steen en aanhorigheden](#)
 - Beschermd Kasteel Het Steen: gevels en daken
 - Beschermd Kasteeldomein het Steen
 - Vastgesteld Het Steen of Rubenskasteel

OPMERKING: de vaststelling is intussen vervallen en vervangen door de 3 genoemde beschermingen.

- BELANGRIJK: Omdat de aanduidingsobjecten een aparte materiële vorm kunnen aannemen kunnen we ze net als de erfgoedobjecten zelf beschouwen als MensgemaaktObject. Met als nadeel dat van hetzelfde object ahw twee instanties bestaan als beide materieel samenvallen.
- OPMERKING: In dat laatste geval zou men kunnen oplossen door het datamodel uit te breiden met de niet-disjuncte subklassen Erfgoedobject en Aanduidingsobject:

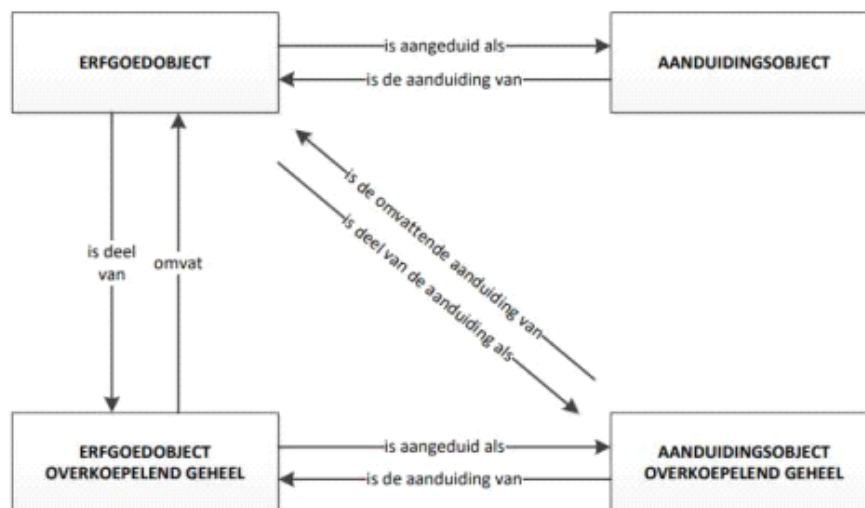
Waardoor je een erfgoedobject dat materieel samenvalt met zijn aanduidingsobject tegelijk als erfgoedobject en aanduidingsobject kan typeren, bvb als volgt:

```

{
  "@id": "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjectenexamples/123",
  "@type": [
    "Erfgoedobject, Aanduidingsobject"
  ]
}

```

- Relatie erfgoedobject -> aanduidingsobject:
 - Maar handiger is het om erfgoedobjecten aanduidingsobjecten apart te instantiëren en aaneen te linken.
 - In de [handleiding](#) is sprake van volgende soorten relaties:

- In dit geval beschouwen we het Kasteeldomein Rubenskasteel als het geheel dat Erfgoedobjecten omvat welke zijn aangeduid als Aanduidingsobject.
- OPMERKING: Het Kasteeldomein kreeg de typering "element", maar blijkt in praktijk eerder een "geheel". **TODO:** onderzoeken.
- In het model mappen we de relatie "omvat" op MaterieelDing.bestaatUit, ttz we beschouwen de aanduidingsobjecten waarnaar wordt verwezen als componenten vh Kasteeldomein.
- De relatie "isAangeduidAls" volgt eenvoudigweg uit de typering vh element als Aanduidingsobject, bvb als volgt:

```

"Entiteit.type": [
  "https://example.com/objecttype/Aanduidingsobject"
],

```

(Zie [Kasteel Het Steen en aanhorigheden](#) voor de volledige beschrijving van dit aanduidingsobject.)

- Recht:
 - De verwijzing naar de vaststelling of bescherming waaraan het erfgoedobject onderhevig is gebeurd via MaterieelDing.isOnderworpenAan.
 - Datatype daarvan is CIDOC:E50_Right, hoewel dat daarvoor iets te eng gedefinieerd is. Bekeken vanuit de eigenaar vh goed gaat het immers eerder om plichten dan om rechten en zou een overkoepelende klasse beter zijn (iets als NormatieveBepaling, superklasse van Recht in het [AP Omgevingsvergunning](#)).
 - Om pragmatische reden blijven we bij Recht zoals het door CIDOC is gedefinieerd en gebruiken we de instanties die in de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen om naar de Besluiten van vaststelling of bescherming te verwijzen, bvb [dit besluit](#) voor "Kasteel Het Steen en aanhorigheden".
 - OPMERKING: De uri is eerder deze van een verwijzing naar het betrokken besluit, voor het besluit zelf wordt verwezen naar het Staatsblad. Ideaal zou de uri de puri zijn van het werkelijke besluit.
 - In het datavoorbeeld vh aanduidingsobject (zie [Kasteel Het Steen en aanhorigheden](#)) beschrijven we het besluit dmv zijn titel, type en geldigheid.

Datavoorbeeld in JSON-LD:

```

{
  "@context": [
    "https://data.vlaanderen.be/doc/implementatiemodel/cultureel-erfgoed-basisregistratie/ontwerpstandaard/2025-01-20/context/cultureel-erfgoed-basisregistratie.jsonld",
    {
      "skos": "http://www.w3.org/2004/02/skos/core#",
      "dcterms": "http://purl.org/dc/terms/",
      "persoon": "https://data.vlaanderen.be/ns/persoon#"
    }
  ],
  "@graph": [
    {
      "@id": "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157",
      "@type": "MensgemaaktObject",
      "MensgemaaktObject.titel": {
        "@value": "Kasteeldomein Rubenskasteel",
        "@language": "nl"
      }
    }
  ]
}

```

```

    },
    "dcterms:alternative": {
      "@value": "Het Steen",
      "@language": "nl"
    },
  },
  "Entiteit.identificator": {
    "@type": "Identificator",
    "Identificator.identificator": {
      "@value": "134157",
      "@type":
"https://example.com/identificatortype/erfgoedobjectnummer"
    }
  },
  "Entiteit.type": [
    "https://example.com/objecttype/Erfgoedobject",
    "https://example.com/omvangtype/Element",
    "https://example.com/disciplinetype/Bouwkundig",
    "https://example.com/disciplinetype/Landschappelijk",
    "https://example.com/bewaringstoetstandtype/Bewaard",
    "https://example.com/erfgoedwaarde/Aanwezig"
  ],
  "dcterms:references":
"https://beeldbank.onroenderfgoed.be/images/437233",
  "MensgemaaktObject.permanenteLocatie": [
    {
      "@id": "https://data.vlaanderen.be/id/adres/800682",
      "@type": "BelgischAdres"
    },
    {
      "@type": "Geometrie",
      "Geometrie.gml": {
        "@value": "<gml:MultiPolygon srsName=\"http://www.opengis.net/def/crs/EPSG/0/31370 srsDimension=\"2\">
<gml:coordinates>...</gml:coordinates></gml:Multipolygon>",
        "@type": "geosparql:gmlliteral"
      }
    }
  ],
  "MensgemaaktObject.productie": {
    "@type": "Productie",
    "Productie.product":
"https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157",
    "Gebeurtenis.plaats": {
      "@type": "Locatie"
    },
    "Activiteit.uitgevoerdDoor": {
      "@type": "Agent"
    }
  },
  "MaterieelDing.dimensie": {
    "@type": "Dimensie",
    "Dimensie.type": {
      "@id": "https://qudt.org/vocab/quantitykind/Area",
      "@type": "Grootheid"
    },
    "Dimensie.waarde": 276594,
    "Dimensie.eenheid": {
      "@id": "https://qudt.org/vocab/unit/M2",
      "@type": "Eenheid"
    }
  }

```

```

    },
    "MaterieelDing.materiaal": {
      "@id": "https://example.com/materiaaltype/gemengd",
      "@type": "skos:Concept"
    },
    "Entiteit.beschrijving": {
      "@value": "Kasteeldomein van 26 hectare met landschappelijk park en
dreef aangelegd bij Het Steen, een door Rubens in 1635-1640 bewoond buitengoed. Het
kasteel met neerhof werd vanaf 1875 historiserend gerestaureerd onder leiding van
architect Eugène Carpentier en in 1914 door Guillaume-Chrétien Veraart. Bepalend voor
het huidige parkuitzicht was de aanleg uit 1875-1882, die een formele tuin
combineerde met een aanleg in landschappelijke stijl.",
      "@language": "nl"
    },
    "Entiteit.classificatie": [
      {
        "@type": "Classificatie",
        "Gebeurtenis.type": {
          "@id":
https://example.com/gebeurtenistype/ToekenningKenmerkgroep,
          "@type": "skos:Concept"
        },
        "Gebeurtenis.identificator": {
          "@type": "Identificator",
          "Identificator.identificator": {
            "@value": "1",
            "@type":
https://example.com/identificatortype/kenmerkgroepnummer
          }
        },
        "Activiteit.uitgevoerdDoor": {
          "@type": "Persoon",
          "Persoon.achternaam": "Onbekend"
        },
        "Gebeurtenis.plaats": {
          "@type": "Locatie"
        },
        "Classificatie.toegekendType": [
          https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/225,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/350,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1016,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/17,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1066,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1069,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen en culturen/14,
          https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen en culturen/1,
          https://id.erfgoed.net/personen/677,
          https://id.erfgoed.net/personen/7004
        ],
        "Classificatie.getypeerdeEntiteit":
https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134157
      },
      {},
      {},
      {},
      {},
      {}
    ],
  ],

```

```

    "MaterieelDing.bestaatUit": [
      "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/114748",
      "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1580",
      "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/120809",
      "https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/33698"
    ]
  },
  {
    "@id": "https://example.com/objecttype/Erfgoedobject",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://example.com/omvangtype/Element",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://example.com/disciplinetype/Bouwkundig",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://example.com/disciplinetype/Landschappelijk",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://example.com/bewaringstoetstandtype/Bewaard",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://example.com/erfgoedwaarde/Aanwezig",
    "@type": "skos:Concept"
  },
  {
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/225",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
      "@value": "kastelen (woningen)",
      "@language": "nl"
    }
  },
  {
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/350",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
      "@value": "poorten (bijgebouwen)",
      "@language": "nl"
    }
  },
  {
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1016",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
      "@value": "toegangsbruggen",
      "@language": "nl"
    }
  },
  {
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/17",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {

```

```

        "@value": "17de eeuw",
        "@language": "nl"
    }
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1066",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
        "@value": "vierde kwart 19de eeuw",
        "@language": "nl"
    }
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1069",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
        "@value": "WO I",
        "@language": "nl"
    }
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen en culturen/14",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
        "@value": "neo-Vlaamserenaissance-stijl",
        "@language": "nl"
    }
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen en culturen/1",
    "@type": "skos:Concept",
    "skos:prefLabel": {
        "@value": "traditioneel",
        "@language": "nl"
    }
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/personen/677",
    "@type": [
        "Persoon",
        "skos:Concept"
    ],
    "Persoon.achternaam": "Carpentier",
    "Persoon.volledigeNaam": "Carpentier, Eugène"
},
{
    "@id": "https://id.erfgoed.net/personen/7004",
    "@type": [
        "Persoon",
        "skos:Concept"
    ],
    "Persoon.achternaam": "Veraart",
    "Persoon.volledigeNaam": "Veraart, Guillaume Chrétien"
}
]
}

```